

Інфармацыйны бюлетэнь

Ахова птушак Бацькаўшчыны

№ 3 (34) • 2008

Баталёны на тураўскім балонні. Фота Наталлі Карлюнавай

Тэмы нумара:

Запрашаем на XI З'езд

ГА "Ахова птушак Бацькаўшчыны"

пачатак - 10.00 у суботу 29 лістапада 2008 г., у будынку РЭЦДЮ: вул. Макаёнка 8, г. Мінск, актавая зала (300 м ад ст. мятро Маскоўская).

Праграму З'езда глядзіце на наступнай старонцы

Падчас З'езда адбудуцца выбары ў Цэнтральны савет АПБ. Скончваецца трохгадовы тэрмін паўнамоцтваў у ЦС Андрэя Абрамчука (г. Брэст) і Святланы Пракоф'евай (г. Слонім).

Калі Вы хочаце вылучыць кандыдатуру на выбары ў Цэнтральны Савет АПБ, просім даслаць у сакратарыят прапановы, падпісаныя не менш чым 10 сябрамі АПБ з актыўным выбарчым правам (актыўнага выбарчага права не маюць сябры АПБ, якія не дасягнулі 16 гадоў, замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства). Каб пыдрыхтаваць працэдуру галасавання, прапановы ад сябраў АПБ павінны быць пададзены ў сакратарыят не пазней за 22 лістапада 2008 года.

Праграма XI З’езда грамадскай арганізацыі “Ахова птушак Бацькаўшчыны”

29 лістапада 2008 года (субота), г.Мінск, вул. Макаёнка 8

8.30-10.00	Рэгістрацыя ўдзельнікаў З'езда. Агляд выставы малюнкаў і фотаздымкаў.
10.00-10.45	Адкрыццё З'езда. Вітанні ад прадстаўнікоў арганізацый-партнёраў АПБ.
10.45-11.15	“АПБ – 10 слаўных гадоў” / Самусенка І., Вінчэўскі А.
11.15-11.45	Перапынак на каву.
11.45-13.00	Афіцыйная частка. Справаздача АПБ за 2008 год. Справаздача аб выкананні стратэгіі АПБ на 2005-2008 гг. і прадстаўленне стратэгіі BirdLife на 2009-2012 гг. Выбары сябраў ЦС – прадстаўленне кандыдатаў.
13.00-14.30	Перапынак на абед. Галасаванне.
14.30-15.40	Абвяшчэнне вынікаў выбараў. Узнагароджванне пераможцаў конкурсаў АПБ.
15.40-16.00	Даклады. Верхавыя балоты - рэзерваты па захаванню рэдкіх драпежных птушак Беларусі / Уладзімір Іваноўскі, Старшыня АПБ.
16.00-16.30	Перапынак на каву.
16.30-16.50	Захаванне біяразнастайнасці Казахстана - сучасныя праблемы і дасягненні АСБК, партнёра BirdLife у Казахстане / Віталій Громаў, дырэктар АСБК.
16.50-17.10	Кампанія «Птушка года» - 10 гадоў на крылах / Руслан Шайкін, спецыяліст па экалагічнай адукацыі.
17.10-17.20	Абвяшчэнне прэміі Цэнтральнага савета АПБ імя Канстанціна Тызенгаўза.
17.20-18.00	Паведамленні рэгіянальных аддзяленняў АПБ.
18.00-18.15	Прыняцце рэзалюцыі.
18.15-18.30	Закрыццё З'езду.
19.00	Урачыстая вячэра.

<u>Для сябраў АПБ, каму ўжо споўнілася 18 гадоў!</u>
Колькасць удзельнікаў урачыстай вячэры абмежавана. Кошт білета на вячэру складае 25 000 руб. Калі вы маеце намер прыняць удзел у ёй - просьба зарэгістравацца загадзя (да 10 лістапада).

Калі Вам неабходна гасцініца (кошт 13000 руб.) - паведаміце ў сакратарыят АПБ да 10 лістапада.

<u>Да ўвагі ўсіх сябраў АПБ!</u>
Калі ў Вас засталіся сяброўскія карткі АПБ за пяць і болей гадоў, не забудзьце ўзяць іх на З’езд. Уладальнікаў картак чакае сюрпрыз.

Патрабуюцца валанцёры!
Да ўвагі сябраў АПБ, якія пражываюць у Мінску:
для арганізацыі і правядзення З’езда АПБ патрабуюцца валанцёры. Калі Вы жадаеце і можыце дапамагчы, паведаміце ў офіс АПБ!

Вялікая белая чапля на манеце

20 жніўня 2008 г. Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь выпусціў у абарачэнне памятную манету з выявай вялікай белай чаплі. Манета з срэбранага сплаву - наміналам 10 рублёў, з медна-нікелевага - наміналам 1 рубель.

Гэта працяг серыі "Птушка года", выдаваемай Нацбанкам у супрацоўніцтве з ГА "Ахова птушак Бацькаўшчыны".

Вялікая белая чапля стала сёмай птушкай на манетах Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь.

Зоологические четверги - сезон 2008-2009

Приглашаем всех минчан и гостей столицы посетить зоологические четверги (ЗЧ) - встречи любителей природы и путешествий. 2008 год был насыщен интересными дальними поездками и событиями. Члены АПБ побывали в труднодоступных уголках нашей планеты, подготовили красочные презентации. Надеемся, предложенные темы будут интересны широкому кругу людей.

Программа зоологических четвергов:

6 ноября - Денис Китель - Природа Соловецких островов; Александр Сербун - Кольцевание птиц "полатышски".

4 декабря - Марина Дмитренок - Загадки малой выпи.

15 января - Ольга Лукшиц - Радиослежение за хищными зверями в Беларуси.

5 февраля - Павел Пинчук - Птицы Чукотки.

5 марта - Виктор Фенчук - Природа Аргентины.

2 апреля - Наталья Поречина - Охрана природы в США.

По сложившейся традиции встречи будут проходить в здании Республиканского экологического центра детей и юношества (РЭЦДЮ) - г. Минск, ул. Макаёнка 8 (300 м от ст. метро Московская). Начало всех ЗЧ в 17-00. Куратор зоологических четвергов - Геннадий Миндлин, сотрудник зоомузея БГУ.

Міжнародныя эксперты ў штаце АПБ

З лістапада 2008 года ў штаце АПБ пачалі працу два міжнародных эксперты. Яны будуць працаваць у рамах выканання міжнароднай праграмы "Клімат і біяразнастайнасць". Гэтая праграма, у якой удзельнічаюць шэраг замежных і беларускіх арганізацый і ўстаноў, накіравана на аднаўленне дэградаваных тарфянікаў з мэтай дасягнення максімальных эфектаў для клімату, біяразнастайнасці і забеспячэння ўстойлівых крыніц фінансавання гэтай працы праз выкарыстанне механізмаў Кіёцкага пратакола.

Замежныя спецыялісты будуць працаваць у тандэме, удасканальваючы методыку ацэнкі баланса парніковых газаў натуральных і дэградаваных балот. Анэт Ціле (Annett Thiele) – ландшафтны эколаг, геабатанік. Мэртэн

Мінке (Merten Minke) - спецыяліст па вымярэнні і аналізу баланса парніковых газаў. Абодва з'яўляюцца грамадзянамі Германіі, выпускнікамі ўніверсітэта Грайсвальд, і маюць багаты досвед працы, у тым ліку паза межамі Германіі.

Праца экспертаў фінансуецца нямецкім дзяржаўным фондам па працы і міграцыі CIM/GTZ, а таксама Каралеўскім таварыствам аховы птушак (RSPB, Вялікабрытанія).

Новы супрацоўнік АПБ

3 чэрвеня 2008 г. на пасадзе спецыяліста па захаванні вяртлявай чаротаўкі ў АПБ працуе Уладзімір Малашэвіч. Уладзімір – біёлаг, скончыў біялагічны факультэт Беларускага Дзяржаўнага Універсітэта ў 2005 г.

Праца спецыяліста па захаванні вяртлявай чаротаўкі мае міжнародны характар. Акрамя ўдзелу ў працы па захаванні віду ў Беларусі, Уладзімір аказвае тэхнічную падтрымку сакратарыяту Бонскай канвенцыі, каардынуе працу партнёраў BirdLife International па захаванні вяртлявай чаротаўкі ва ўсім яе арэале, садзейнічае партнёрам у пошуку крыніц фінансавання і спрыяе абмену інфармацыяй.

Финский дебют удался, но рекорд устоял

6 сентября прошёл V открытый чемпионат по спортивной орнитологии. На старт вышло 8 команд, соревновавшихся в 4 областях (по одной в Брестской и Могилёвской, по три в Гродненской и Минской). Среди участников были представители Великобритании, Швеции и, впервые, Финляндии. Всем участникам способствовала хорошая, тёплая погода.

Чемпионом стала команда **«Lintu»** (в переводе с финского «Lintu» означает "птица"). В её составе выступали Александр Винчевский (Беларусь), Markku Vakiala, Seppo Hjerppe и Krister Castren (Финляндия). За 9 часов им удалось наблюдать 104 вида птиц. Это первый случай, когда в чемпионате выиграла команда, в составе которой были иностранцы. «Lintu» стартовала в г. Минске и проехала около 200 километров, посетив рыбхоз "Волма" в Червенском районе. Только «Lintu» наблюдала дербника, исландского песочника, кукушку, белоспинного дятла и зелёную пересмешку.

Команда«Lintu»

Составляющие успеха команды это: многолетний опыт наблюдения за птицами и участия в подобных соревнованиях в Литве, Латвии, Эстонии и Финляндии; знание голосов и позывок птиц; наличие хорошей оптики; отличное знание местности Александром; предварительная разведка за день до чемпионата.

Отстав всего на несколько видов, второе и третье место соответственно заняли **«Aquila»** (Семён Левый, Валерий Домбровский, Геннадий Миндлин, Эдуард Монгин) и **«Dreamteam»** (Хокан Йортман, Леннарт Карлсон (Швеция), Дмитрий Винчевский, Денис Табунов). Команды уже не первый год участвуют в соревнованиях, неоднократно становились призёрами, но выиграть, к сожалению, не удалось и на этот раз.

Хокан Йортман и Леннарт Карлсон из «Dreamteam»

Как и в прошлом году, эти две команды выступали возле г. Минска и г. Гродно и снова смогли преодолеть рубеж в 100 видов (102 - «Aquila», 101 - «Dreamteam»). Для «Aquila» удался финишный спурт и за последние 10 минут, увидев серую мухоловку и мухоловку-пеструшку, они обошли «Dreamteam». В прошлом году эти команды также разделил один вид, но «Команда мечты» была второй.

В списке видов только у «Aquila» есть большой кроншнеп, большой веретенник, деряба и кедровка, а у «Dreamteam» - змееяд и луговой лунь.

Команда **«Эгретка»**, также стартовав в г. Минске, посетила р-з «Волма». Это единственное место около Минска, где можно отметить много водно-болотных птиц. «Эгретка» увидела 88 видов, став четвёртой. В её составе выступали Виктор Фенчук, Виталий Якович, Иван Богданович и Збигнев Карпович (Великобритания).

Достойно выступила команда-новичок **«RAPTORS»** (Элла Донцова, Алексей Кивачук, Александр Минич, Павел Малов) из г. Бреста, отметив 70 видов птиц. По словам Алексея, возможное отсутствие многих видов куликов в их списке можно объяснить ошибкой в выборе маршрута. В рыбхозе «Страдоч», куда приехала команда, активно велась охота, и из-за этого птиц было не так много. В нескольких других рыбхозах охота не ведётся. Что интересно, вместе с «RAPTORS» весь чемпионат была собака породы хаски. Только эта команда видела белощекую крачку и просянку.

Команда «RAPTORS»

Как и «Dreamteam», команды **«Белая трясогузка»** (Елена Винчевская, Николай Гулинский, Георгий Гулевский, Виктор Гулинский) и **«Кронон»** (Евгений Слиж, Татьяна Смыковская, Андрей Храмогин, Юрий Гончаренко) стартовали на очистных сооружениях у деревни Бережаны (Гродненский р-н). В их списке по 65 и 67 видов и 6-7 места в общем зачёте соответственно. «Белая трясогузка» отметила пеночку-трещотку и щёголя, «Кронон» - удода и болотную камышёвку.

Команды «Белая трясогузка» и «Кронон»

Команда **«Водар»** (Роман Шкабара, Вячеслав Остапук, Юрий Жук, Александр Сидаренко) за 5 часов до старта узнала, что «осталась без машины». Но не сдалась и решила выступать, передвигаясь пешком. 41 вид - достойный результат при таких обстоятельствах. Кстати, только они наблюдали снегиря.

Всего за время чемпионата команды отметили за 9 часов 144 вида птиц. По сравнению с прошлым годом это гораздо меньше - 170 видов в 2007 г.

5 видов птиц (исландский песочник, удод, седой дятел, черноголовая славка, мухоловка пеструшка) не были встречены в 2007 г., но наблюдались в этот раз.

Рекорд в 106 видов за 9 часов, принадлежащий команде "Peregrinus", устоял. Сможет ли его кто-нибудь побить, узнаем не раньше чем через год.

Всем удачи в поле!

Семён Левый,
координатор Клуба200

2.3 миллиона птиц наблюдали жители Европы за два дня!

Все любители природы 4-5 октября смогли поучаствовать в европейских осенних днях наблюдений за птицами. В Беларуси акцию координировала общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны».

Осенние дни наблюдений за птицами - это уникальная возможность узнать ближе наших пернатых соседей, понаблюдать за удивительным явлением в жизни природы - миграцией диких птиц, отправляющихся в далекое и трудное путешествие.

На очистных в д. Бережаны, Гродненский р-н, фото Д. Винчевского

Более 50 000 европейцев из 30 стран наблюдали за птицами. От Португалии до Турции и от Мальты до Норвегии было отмечено 2,3 миллиона птиц, прошло более 2700 мероприятий и событий. Наиболее наблюдаемыми видами в Европе стали: скворец, лысуха, зяблик. Наибольшее количество наблюдателей было в Испании - 22 000 человек, больше всего птиц отмечено в Голландии - 584 219 особей. Вся информация о результатах наблюдений поступала координатору-партнеру BirdLife International в Словакии (SOS/BirdLife Slovakia).

На площадке в г.Гродно,фото Д. Винчевского

В Беларуси в осенних днях наблюдений приняло участие 2697 человек, которые отметили 31 543 птиц 108 видов. На протяжении субботы и воскресенья в офис АПБ со всех уголков страны поступали звонки. Особенно активно сообщали информацию о птицах из Шумилинского, Слуцкого, Борисовского, Мядельского районов, Минска и Жодино.

Наибольшее количество видов отметили Александр Сербун из г. Бреста – 46, Виталий Кощеев из г. Новолукомля - 45, Александр Винчевский из г. Минска - 41. А вот самое большое количество птиц увидели в г. Слуцке - более 5000.

Из редких видов отмечены: серощекая поганка на Браславских озерах, орлан-белохвост и трехпалый дятел в Шарковщинском районе, обыкновенная пустельга и зимородок в Гродно. В Каменецком районе Вадимом Прокопчуком встречены беркут и полевой лунь. В городском парке Гомеля наблюдался сирийский дятел. Из Мядельского района поступила информация о тысячных стаях лысух на озерах Нарочь, Мястро, Мядель. Ещё одна тысяча лысух была на вдхр. Луковске в Малоритском районе. Повсеместно, даже в центре Минска, регистрировались клесты-еловики.

Наиболее наблюдаемыми птицами в Беларуси стали: лысуха - 5611 особей, грач - 4775, галка - 3441.

Наблюдение за птицами в Борисове Фото С. Левого

Несмотря на погодные условия - почти везде шел дождь - звонки поступали постоянно и любители природы сообщали о видовом составе и количестве увиденных птиц. В офис АПБ поступило 116 сообщений.

В нынешнем году в Беларуси отделениями и Секретариатом АПБ было организовано 12 наблюдательных площадок за птицами. Две из них находились в ботаническом саду и зоопарке Минска, их посетило более 1300 человек. В Слуцке площадку посетили 334 человека, в Мяделе - 215, в Гродно - 91.

Общественная организация «Ахова птушак Бацькаўшчыны» выражает благодарность всем любителям природы нашей страны, сообщившим данные о птицах, а также организаторам площадок для наблюдений за птицами в Гродно, Мяделе, Бресте, Кобрине, Слониме, Слуцке, Борисове, Лунинце, Минске, а также в детском оздоровительном лагере “Зубрёнок”. Среди руководителей организованных групп будет разыгран полевой бинокль.

Руслан Шайкин,
специалист по экологическому образованию АПБ

1. Серощекая поганка	4
2. Малая поганка	19
3. Большая поганка	378
4. Черношейная поганка	1
5. Большой баклан	19
6. Большая белая цапля	60
7. Серая цапля	70
8. Большая выпь	2
9. Белый аист	5
10. Лебедь-шипун	240
11.Лебедь-кликун	3
12..Белолобый гусь	301
13. Гуменник	365
14. Серый гусь	150
15. Свиязь	5
16. Кряква	1881
17. Чирок-свистунок	24
18. Чирок-трескунок	60
19. Широконоска	14
20. Красноголовая чернеть	98
21. Хохлатая чернеть	125
22. Обыкновенный гоголь	10
23. Беркут	1
24. Полевой лунь	1
25 Болотный лунь	12
26. Тетеревятник	16
27. Перепелятник	26
28. Обыкновенный канюк	70
29. Зимняк	1
30. Орлан-белохвост	1
31. Обыкновенная пустельга	4
32. Тетерев	15
33. Глухарь	5
34. Рябчик	10
35. Серая куропатка	54
36. Серый журавль	1023
37. **Лысуха**	**5611**
38. Чибис	310
39. Чернозобик	3
40. Золотистая ржанка	1
41. Бекас	9
42. Черныш	1
43. Озерная чайка	605
44. Сизая чайка	126
45. Серебристая чайка	34
46. Вяхирь	3
47. Сизый голубь	1787
48. Кольчатая горлица	25
49. Обыкновенная горлица	2
50. Ушастая сова	2
51. Обыкновенный зимородок	5
52. Зеленый дятел	10
53. Желна	31
54. Пестрый дятел	70
55. Белоспинный дятел	6
56. Средний дятел	4
57. Малый дятел	9
58. Сирийский дятел	1
59. Трехпалый дятел	1
60. Воронок	10
61. Деревенская ласточка	16
62. Полевой жаворонок	115
63. Лесной жаворонок	3
64. Белая трясогузка	34
65. Серый сорокопут	3
66. Обыкновенный скворец	2576
67. Сойка	244
68. Сорока	235
69. **Галка**	**3441**
70. **Грач**	**4775**
71. Серая ворона	397
72. Ворон	192
73. Крапивник	17
74. Пеночка-весничка	3
75. Пеночка-теньковка	68
76. Луговой чекан	1
77. Черноголовая славка	1
78. Желтоголовый королек	222
79. Горихвостка-чернушка	29
80. Зарянка	62
81. Рябинник	348
82. Черный дрозд	16
83. Певчий дрозд	17
84. Деряба	5
85. Длиннохвостая синица	124
86. Черноголовая гаичка	15
87. Буроголовая гаичка	117
88. Хохлатая синица	35
89. Московка	22
90. Обыкновенная лазоревка	77
91. Большая синица	715
92. Обыкновенный поползень	9
93. Обыкновенная пищуха	17
94. Домовый воробей	1229
95. Полевой воробей	1848
96. Зяблик	60
97. Обыкновенная зеленушка	4
98. Чиж	197
99. Черноголовый щегол	148
100. Коноплянка	47
101. Вьюрок	29
102. Клест-еловик	118
103. Обыкновенный снегирь	34
104. Обыкновенный дубонос	3
105. Луговой конек	21
106. Просянка	32
107. Обыкновенная овсянка	30
108. Тростниковая овсянка	68
Неопределённые	132
Всего	31543

Заказник "Простырь" получил международный статус

Секретариат Рамсарской конвенции признал Белорусский государственный ландшафтный заказник "Простырь" водно-болотным угодьем международного значения и частью трансграничной рамсарской территории Стоход -Припять- Простырь.

По словам Татьяны Трафимович, главного специалиста отдела заповедного дела Министерства природных ресурсов и охраны окружающей среды Беларуси, инициатива исходила от Министерств природы Беларуси и Украины. Дело в том, что заказник "Простырь" расположен рядом с национальным парком Украины "Припять-Стоход", который также является рамсарским угодьем. Территории белорусского заказника и украинского парка представляют собой один из крупнейших в Европе комплексов пойменных лугов и болот, являясь частью единой европейской экологической сети.

Международный статус заказника будет способствовать сохранению природных комплексов. В частности, Рамсарская конвенция требует разработки согласованных планов управления заказником.

Благодаря исследованиям членов АПБ, в 2005 г. заказник "Простырь" получил статус "территории, важной для птиц" (ТВП).

Конвенция о водно-болотных угодьях была принята в 1971 году в Рамсаре (Иран) в связи с озабоченностью мировой общественности быстрым сокращением и деградацией таких угодий. Сегодня к Рамсарской конвенции присоединились 158 стран. В Рамсарский список включены более 1700 водно-болотных угодий во всем мире.

Беларусь присоединилась к конвенции в 1999 году: водно-болотные угодья составляют около 6,4 % территории страны. Во Всемирный список наиболее ценных водно-болотных угодий включено восемь белорусских заказников: "Споровский", "Средняя Припять", "Званец", "Омальнские болота", "Освейский", "Ельня", "Котра", "Простырь".

«Средняя Припять» на карте

Вышла из печати новая карта «Ландшафтный заказник «Средняя Припять». Карта подготовлена совместно Республиканским унитарным предприятием «Белкартография» и АПБ.

Карты имеют масштаб 1:60 000. Дана краткая информация об обитающих в заказнике птицах и рыбах, а также о редких растениях; есть отдельная карта с обозначенными примерными местами их встреч, в том числе и в других близко расположенных заказниках. Описаны основные угрозы биоразнообразию заказника, приведены пять описаний туристических маршрутов с перечислением интересных объектов для осмотра.

Карта издана при финансовой поддержке ПМГ ГЭФ. Данное издание подготовлено в рамках проекта «Вовлечение местного населения и властей Полесского региона в практическую деятельность по сохранению биоразнообразия через работу школьных экологических клубов».

Чапля-квавка, фота Таццяны Раманавай

Летам 2007 года на буйнейшай у Беларусі калоніі бакланаў і чапляў, якая знаходзіцца на тэрыторыі Рэспубліканскага заказніка "Сярэдняя Прыпяць" непадалёку ад вусця ракі Лань, адбылася трагедыя. Невядомыя злачынцы, трапіўшы ў самы цэнтр калоніі, літаральна расстралялі яе жыхароў - бакланаў і шэрых чапляў. Каб дабрацца да птушанят, якія ў той час знаходзіліся ў гнёздах, нелюдзі спілавалі дрэвы. Зроблена гэта было дзеля таго, каб здабыць птушыныя дзюбы, за якія навакольныя рыбгасы выплачвалі грашовую ўзнагароду. Гэтая падзея доўга, бурна і падрабязна абмяркоўвалася як рэспубліканскімі сродкамі масавай інфармацыі, так і наведвальнікамі нашага сайта.

Скончылася ўсё гэта даволі традыцыйна: асобы, непасрэдна вінаватыя ў гэтым злачынстве, так і не былі пакараныя. "Крайнім" аказаўся ляснік, адказны за тэрыторыю, дзе адбылася высечка дрэў. Ну а што тычыцца адстрэлу, які праводзіўся на тэрыторыі калоніі ў гнездавы перыяд, то гэта было "ў рамках планавай барацьбы з непажаданымі відамі". Наконт жа маральнага аспекту гэтай праблемы ў дзяржаўных фармулярах нічога не сказана...

Гучыць крыху дзіўна, але адзіным выйсцем з гэтай складанай сітуацыі было ўзяць калонію пад ахоўныя абавязкі, іншымі словамі, стварыць на тэрыторыі заказніка яшчэ адзін мікразаказнік з дадатковым спецыяльна распрацаваным рэжымам.

Працэдура, якая ў норме павінна займаць не больш за тры месяцы, расцягнулася амаль на паўтара гады. То паперы чамусьці губляліся, то рэжым, які, вядома ж, памылкова, сцвярджалі мясцовыя чыноўнікі, не забараняў наведання калоніі ў гнездавы перыяд...

І вось нарэшце мы можам афіцыйна павіншаваць усіх, каго непакоіць далейшы лёс гэтага ўнікальнага прыроднага кутка Беларусі.

Лунінецкім раённым выканкамам зацверджаны абавязкі па ахове месцаў гнездавання пугача, вялікай белай чаплі, чаплі-кваквы і белай сініцы, якія гняздуюцца на тэрыторыі гэтай калоніі. Вядома, што пад патранаж гэтых "чырвонакніжных асоб" трапляюць і астатнія жыхары калоніі. Распрацаваны ж спецыялістамі АПБ ахоўны рэжым, акрамя іншага, прадугледжвае поўную забарону на наведванне калоніі ў гнездавы перыяд. Арганізацыяй, якая з'яўляецца адказнай за выкананне рэжыму, назначана Сінкевічскае лясніцтва ДЛГУ "Лунінецкі лясгас".

Як складзецца далейшы лёс калоніі, пакажа час, але першы сур'ёзны крок у справе захавання гэтай унікальнай тэрыторыі ўжо зроблены.

Сяргей Зуёнак,
спецыяліст па прыродаахоўных пытаннях

Капыты на карысць кулікоў

З канца верасня 2008 года на Тураўскім балонні (Жыткавіцкі раён, Гомельская вобласць) аднавіўся выпас кароў. Пасля ўжо шматгадовага перапынку на гэты, бадай, самы вядомы луг Беларусі зноў выйшлі каля 200 кароў мясцовага СПК " Тураў-агра". Гэтыя вельмі важныя мерапрыемствы выконваюцца ў рамах праграмы грамадскай арганізацыі "Ахова птушак Бацькаўшчыны" (АПБ) па захаванні Тураўскага балоння.

Тураўскае балонне, ці Тураўскі луг, бо балоннем палешукі называюць менавіта поймавыя лугі, - Тэрыторыя Важная для Птушак (ТВП) міжнароднага значэння, адно з самых значных месцаў міграцыйных прыпынкаў і гнездавання кулікоў у пойме Прыпяці. Штогод звыш 200 000 водна-балотных птушак выкарыстоўваюць Тураўскі луг увесну. Найбольш масавыя мігранты: баталён (100 тысяч), чайка-рыбачка (50 тысяч), качка-свіцьва (26,5 тысяч), белакрылая рыбачка (13 тысяч), белалобая гусь (10-12 тысяч птушак). На Тураўскім балонні знаходзяцца самыя вялікія ў Беларусі гнездавыя каланіяльныя паселішчы марадункі і вялікага зуйка занесеных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь. Прычым папуляцыя вялікага зуйка складае каля 30 % беларускай папуляцыі гэтага віду, а папуляцыя марадункі - самая вялікая ў Беларусі. А ўсяго на плошчы ў 140 гектараў гняздзіцца звыш 500 пар водна-балотных птушак розных відаў.

Статак кароў на тураўскім балонні
Фота Дзьмітрыя Жураўлёва

Папуляцыя марадункі на тураўскім балонні самая вялікая ў Беларусі.
Фота Віктара Фенчука

Рэгулярны выпас вельмі неабходны для падтрымання поймавых лугоў адкрытымі. На працягу стагоддзяў асноўным фактарам, які фармаваў адкрытыя поймавыя лугі, быў экстэнсіўны выпас жывёлы: кароў, коней, козаў і нават гусей. Усе яны, кожны па-свойму, выядалі, вышчыпвалі, вытаптвалі траву і хмызнякі, фармуючы спрыяльныя ўмовы для гнездавання кулікоў. Прыпяцкія глебы вельмі ўрадлівыя, таму ўжо праз некалькі гадоў пасля спынення выпасу поймавыя лугі ці паплавы хутка зарасталі хмызняком і дрэвамі. Так, за апошнія дзесяць гадоў ужо поўнасцю зараслі паплавы каля вёсак Пагост, Азяраны, Петрыкаў, паволі зарастаюць лугі каля Ляскавічаў, Верасніцы.

Не абышлі гэтыя праблемы і Тураўскае балонне. Выпас калгасных кароў спыніўся тут некалькі гадоў таму, а колькасць кароў у прыватных гаспадарках знізілася ў шмат разоў. Тураўскае балонне паволі пачало зарастаць хмызняком. З-за зарастання і фрагментацыі плошчы, якія выкарыстоўваюцца птушкамі для гнездавання і міграцыйных прыпынкаў, пачалі памяншацца. Акрамя гэтага, значна павялічылася драпежніцтва на гнёздах кулікоў. На некаторых частках поплава вясной 2008 г. поспех гнездавання кулікоў быў блізкі да нуля.

Напрыканцы 2007 года Тураўскае балонне было перададзена ў доўгатэрміновую арэнду АПБ. Арэнда Тураўскага балоння стала першым выпадкам арэнды для прыродаахоўных мэтаў у Беларусі. У рамах выканання праграмы захавання гэтай унікальнай тэрыторыі, ў 2007 і 2008 годзе найбольш істотныя фрагменты цэнтральнай частцы Тураўскага балоння былі ачышчаны ад хмызняковых зараснікаў. Наступным крокам стала арганізацыя кантраляванага выпасу кароў.

Дэталёвы маніторынг расліннасці і арнітафауны Тураўскага балоння, што вядзецца разам са станцыяй кальцавання "Тураў", дазволіць ацаніць эфект мерапрыемстваў і ўнесці неабходныя карэктывы.

Шмат кіламетраў поймы Прыпяці ў Беларусі ўжо аддамбавана і страціла сваё значэнне для мігрыруючых птушак. Таму кожны ацалелы кавалак поймы мае выключную прыродаахоўную значнасць і мусіць быць захаваны.

Праграма захавання Тураўскага балоння выконваецца АПБ сумесна з Тураўскім гарадскім саветам пры падтрымцы Праграмы малых грантаў ГЭФ, Каралеўскага таварыства аховы птушак (RSPB, Вялікабрытанія), EECONET Action Fund (Нідэрланды).

Віктар Фянчук, дырэктар АПБ

Споровские косцы - лучшие в Европе

16 августа прошел второй Национальный чемпионат по ручному сенокошению. Организаторами этого необычного спортивного мероприятия стали ГПУ "Республиканский биологический заказник "Споровский", Березовский райисполком, СПК "Междулесье" и "Земледелец". Соревнование прошло при поддержке Брестского областного комитета природных ресурсов и охраны окружающей среды, Управления физической культуры, спорта и туризма Брестского облисполкома, Глобального экологического фонда ПРООН и ГА "Ахова птушак Бацькаўшчыны".

Фото Руслана Шайкина

Низинные болота являются уникальными экосистемами: именно на них обитают многие виды редких птиц, в том числе взятая под международную охрану вертлявая камышевка. А там, где осоку заменяет разнотравье, эта птица перестает гнездиться. Поэтому сенокосы помогут создать благоприятные условия для сохранения вертлявой камышевки. В Беларуси, кстати, обитает около 60 процентов ее популяции - на низинных болотах Званец, Дикое и Споровское. Сенокошение - лишь один из методов, предусмотренных планами управления, которые разработаны для трех белорусских низинных болот. Специалисты следят за уровнем воды, и, если он начинает меняться, сразу же предпринимаются конкретные меры. Так что, чемпионаты по сенокошению — это еще одна возможность обратить внимание на решение "болотных" проблем.

Призерами чемпионата стали: третье место - команда биосферного резервата «Прибужское Полесье», второе место - команда Березовского райотдела по чрезвычайным ситуациям, первое место - команда из заказника «Споровский».

Победа в национальном первенстве позволила косцам из Спорово - Виктору Бренковичу и Анатолию Пашкевичу, выступить на Европейском чемпионате.

Первенство проходило 5—7 сентября в Польше в Бебжанском национальном парке (Белостокское воеводство) с участием представителей 45 стран, в том числе Канады и США.

По правилам соревнований "спортсмены" должны были скосить траву на участке 100x1,5 метра. Оценивалась скорость и качество косьбы. **Команда из Беларуси одержала победу**. Второе место у косцов из Словении, третье — из Венгрии. Победители получили газонокосилки.

Жывая вада Ельні

17-19 кастрычніка адбыўся чарговы валанцёрскі лагер па выратаванню буйнейшага ў Еўропе верхавога балота Ельня. За апошнія месяцы гэта ўжо трэці лагер такога кшталту. Нагадаем, што Ельня з'яўляецца Дзяржаўным ландшафтным заказнікам рэспубліканскага значэння, Рамсарскай тэрыторыяй і Тэрыторыяй Важнай для Птушак (ТВП).

Шмат экалагічных праблем Ельні – збядненне біялагічнай разнастайнасці, усыханне навакольных лясоў, частыя тарфяныя пажары – звязаны з вынікамі праведзенай калісьці меліярацыі, а дакладней з пагаршэннем гідралагічнага рэжыму тэрыторыі.

Для таго каб палепшыць экалагічную сітуацыю заказніка па ініцыятыве АПБ і адміністрацыі заказніка "Ельня" і па ўзгадненні з Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, а таксама Міністэрствам лясной гаспадаркі Рэспублікі Беларусь узнікла рашэнне перакрыць дамбамі асноўныя каналы, па якіх вада выцякае з балота. Для эфектыўнага затрымання вады (Ельня, як і большасць верхавых балот, уяўляе сабой вялікі пагорак) на кожным з каналаў неабходна пабудаваць цэлы шэраг плацін з перападамі вышыні не больш за 30 см між суседнімі.

Работы па перакрыцці каналаў на Ельні пачаліся летам 2007 года, зараз на балоце пабудавана больш за 30 плацін. Вясна і лета бягучага года паказалі што гэтыя збудаванні эфектыўна павышаюць узровень вады на балоце, але патрабуюць невялікай мадэрнізацыі тарцовых частак для таго каб прадухіліць іх пашкоджанне веснавой паводкай.

У апошнім "працоўнаым ўікэндзе" па мадэрнізацыі дамбаў узялі ўдзел чатырнаццаць чалавек – валанцераў АПБ, супрацоўнікаў заказніка і прадстаўнікоў кампаніі "Кока-кола бэўрэджыз Беларусія", якая, дарэчы, ужо не першы раз падтрымлівае кампанію па выратаванні Ельні як фінансава, так і непасрэдным удзелам у гэтай, проста скажам, нялёгкай рабоце.

Сяргей Зуёнак, спецыяліст па прыродаахоўных пытаннях.

АПБ з`яўляецца эксклюзіўным партнёрам BirdLife International у Беларусі

- Распаўсюджваецца бясплатна сярод сяброў АПБ
- Передрук дазваляецца пры ўмове спасылкі на бюлетэнь ГА "Ахова птушак Бацькаўшчыны", АПБ
- Галоўны рэдактар: Уладзімір Іваноўскі
- Рэдакцыйная рада: Сямён Левы (адказны рэдактар), Сяргей Зуёнак, Віктар Фенчук, Наталля Парэчына, Руслан Шайкін, Святлана Пракофьева.
- Выданне падрыхтавана пры фінансавай дапамозе RSPB, партнёра BirdLife International у Вялікабрытаніі
- Калі гэты нумар бюлетэня трапіў да Вас выпадкова, а Вы жадаеце атрымліваць яго рэгулярна - далучайцеся да сяброў АПБ
- Калі Вы жадаеце стаць сябрам АПБ, тэлефануйце нам ці прыходзьце да нас:вул. Макаёнка 8, пак. 313, г. Мінск. Наш паштовы адрас: а/с 306, Мінск, 220050, Беларусь
- Тэл.:017-263 06 13, факс: 017-265-08-11; E-mail: apb@tut.by Тыраж 700 экз. Пасведчанне аб рэгістрацыі сродка масавай інфармацыі №2714 ад 27.06.2008